

Tulli, valvontaosasto

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 131/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta**Lausunnon antaja**

Tulli/tulliylitarkastaja Anna Kallio, anna.kallio@tulli.fi

Lausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää Tullilta lausuntoa hallituksen esityksestä HE 131/2025 vp ja erityisesti valtiovarainvaliokunnan siitä antamasta lausunnosta VaVL 11/2025 vp sekä lausunnossa esitetyistä ehdotuksista.

Hallituksen esityksen HE 131/2025 vp tavoitteena on sallia mm. alkoholijuomien kotiinkuljetus ja selkiyttää etämyyntiä koskevaa sääntelyä. Suomalaisilla olisi oikeus ostaa etämyynnin kautta enintään 80-prosenttisia alkoholijuomia toisista EU- ja ETA-maista. Etämyyjän olisi huolehdittava siitä, että toimitus on merkitty alkoholijuomia sisältäväksi.

Valtiovarainvaliokunnan lausunnon mukaan suuri osa etämyynnistä tapahtuu valmisteverotuslain menettelysäännösten vastaisesti ja veroja jää arviolta saamatta vuodessa kymmeniä miljoonia euroja. Verovalvonta on haastavaa ja perustuu pitkälti viranomaisten valvontaresursseihin. Koska etämyyntiin liittyy merkittävää verovajetta, korostaa valiokunta verovalvonnan merkitystä ja pitää tärkeänä riittävien resurssien varmistamista. Valiokunta esittää, että lakiin lisättäisiin valvontaa tukevia keinoja, kuten etämyyjien rekisteröitymisvelvollisuus, velvollisuus liittää alkoholilähetykseen tunniste verojen maksamisesta sekä kuljetusyrityksille velvollisuus tarkistaa tunniste ennen kuljetusta.

Tulli kannattaa valtiovarainvaliokunnan esitystä etämyyjien rekisteröitymisvelvoitteesta. Rekisteröinnin avulla valvontaviranomaisilla olisi tieto Suomeen etämyyntiä harjoittavista yrityksistä, ja viranomaistoimet voitaisiin kohdentaa erityisesti niihin toimijoihin, jotka harjoittavat etämyyntiä ilman rekisteröitymistä.

Lisäksi Tulli kannattaa alkoholia kuljettaville yrityksille säädettäväksi velvollisuuden tarkistaa, että kuljetettavassa lähetyksessä on valmisteverotuslaissa 1.9.2024 alkaen edellytetty tunniste, joka osoittaa menettelysäännösten noudattamisen. Velvollisuutta tulisi tehostaa sanktiolla. Vaikka valmisteveronalaisten tuotteiden verkkokauppakuljetuksissa on jo vaatimus etämyynnistä tai etäostosta kertovasta tunnisteesta, joka on pyydettyäessä esitettävä Tullille tai Verohallinnolle, verovalvonnassa on havaittu, ettei vaatimusta käytännössä noudateta.

Tunnisteen tarkoitus on helpottaa niiden lähetysten tunnistamista, joista verot on maksettu asianmukaisesti. Jos Tulli havaitsee verovalvonnassa tunnisteen puuttuvan, toimittaa Tulli lähetyksen

tiedot Verohallinnolle, joka voi määrätä asiasta laiminlyöntimaksun etämyynnissä etämyyjälle tai etäostossa ostajalle. Alkoholialueella kuljettaville yrityksille ehdotettu tunnisteen tarkistusvelvollisuus olisi uusi työkalu verovalvonnassa. Tarkistusvelvollisuudesta tulisi säätää valmisteverotuslaissa. Tulli määräisi velvoitteen noudattamatta jättämisestä laiminlyöntimaksun kuljettajalle, joka on vastuussa kuljettamastaan tavarasta.

Menettely- ja sanktiosäännösten rinnalla tulee huolehtia uskottavasta verovalvonnasta. Lisäresursointi olisi kustannusvaikutuksiltaan kohtuullinen ja perusteltu kompensoiva toimenpide nykyiseen ja erityisesti ennakoituun kasvavaan verovajeeseen nähden. Lisäresurssit yhdessä varastointiin tehtävien investointien kanssa mahdollistaisivat muun muassa valmisteverotuslain mukaisen haltuunottoimenpiteen systemaattisen käytön verosaatavan turvaamiseksi. Kun valmisteverosäännösten vastaisesti Suomeen tuodut tuotteet pidetään viranomaisen hallussa niin sanottuna veron panttina siihen asti, kunnes niistä määrättävät verot on maksettu, voidaan tehokkaasti puuttua valmisteverolainsäädännön vastaiseen toimintaan. Systemaattisilla haltuunotoilla voidaan estää verottomien alkoholituotteiden päätyminen kulutukseen sekä vähentää verojen välttämisen houkuttelevuutta, koska asianmukaisten verojen maksamisen jälkeen tuotteiden kokonaishinta lähestyy kotimaista hintatasoa. Tämä edellyttää Tullin ja Verohallinnon nykyisten toimintaprosessien tarkastelua uuden tavoitetilan mukaisiksi, mutta ei edellytä muutoksia nykyiseen lainsäädäntöön.

Jakelu Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta (sähköisesti stv@eduskunta.fi)

Tiedoksi Tullin valvontaosaston johtoryhmä

